

4. Проект Закону про внесення змін до Земельного кодексу України (щодо забезпечення земельними ділянками сільськогосподарського призначення місцевого товаровиробника та запровадження електронних земельних торгів) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62373.

Ключові слова: земельна реформа, мораторій, обіг земель сільськогосподарського призначення.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Годованюк А. Й.

Багіньська Анастасія Ігорівна

студентка 5-го курсу, соціально-правового факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВІДЧУЖЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Землі сільськогосподарського призначення посідають особливе місце серед інших категорій земель в Україні. Земельний Кодекс закріплює принцип пріоритетності земель сільськогосподарського призначення, відповідно до якого такі землі мають надаватись насамперед для сільськогосподарського використання [1]. Тому можна зробити висновок, що дана категорія земель має високу ціну і користується попитом серед фізичних та юридичних осіб. Відповідно до ст. 130 Земельного Кодексу України, покупцями земельних ділянок сільськогосподарського призначення є громадяни України, які мають відповідну освіту, а сама сільськогосподарську, стаж роботи в такій галузі чи займається веденням товарного сільськогосподарського виробництва [1]. На думку автора, дане визначення потребує уваги правників, оскільки є недостатньо точним і повним, так як не зазначено який саме стаж має бути, якого саме рівня сільськогосподарська освіта.

До інших проблем то це – відсутність законодавчого визначення поняття «земельна ділянка сільськогосподарського призначення для ведення товарного виробництва». Може матись на увазі ведення фермерського господарства, особистого селянського господарства чи навіть городництва. Основним способом відчуження земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної та комунальної власності – купівля угоддя на земельних торгах, де також є певна кількість труднощів і дилем.

Актуальними питаннями, що стосуються визначення пріоритетності земель сільськогосподарського призначення, їх відчуження та іншими

пов'язаними темами займалися такі науковці, як О.В. Боришкевич, І.І. Каракаш, К.М. Караханян, П.Ф. Кулинич, Т.В. Лісова, О.О. Погрібний, О.В. Степська та ін.

Як зазначають вчені, є певна неточність у визначенні осіб, які можуть бути покупцями земель сільськогосподарського призначення. Відповідно до законодавства це громадяни України, які мають сільськогосподарську освіту, проте яка це має бути освіта, якого кваліфікаційного рівня не зазначено. А так як дані землі є пріоритетними, то і умови, за яких їх можна придбати мають бути чітко встановлені. Друга частина тієї ж статті в такому ж неповному вигляді. В таких громадян має бути досвід роботи в галузі сільського господарства, проте проміжок часу перебування при виконанні обов'язків і сама посадка знаходять свого вираження. На думку автора, потрібно вдосконалити, доповнити положення земельного законодавства, для уникнення подальших непорозумінь при купівлі земельної ділянки.

Досить актуальним є питання набуття та відчуження зазначеної категорії земель. Стаття 134 Земельного Кодексу встановлює обов'язковість продажу земельних ділянок, в тому числі сільськогосподарського призначення державної та комунальної власності на земельних торгах, проте в цій же статті зазначається великі кількість винятків [1]. В результаті цього є достатня кількість способів уникнути участі в аукціонах. Звичайно, це можливість отримання земельної ділянки для ведення особистого селянського господарства, що на даному етапі розвитку є досить поширеним випадком. Також варто згадати отримання земельної ділянки в порядку безоплатної приватизації, надання у постійне користування юридичним особам та ін.

Перелік винятків у згаданій вище статті є вичерпним, проте існують і інші способи надання земельної ділянки у користування, крім як на конкурентних засадах. Вчені зазначають, що одним із таких способів є надання земельної ділянки для розміщення оптових ринків сільськогосподарської продукції. Відповідно до Закону України «Про оптові ринки сільськогосподарської продукції» – це юридична особа, предметом діяльності якої є надання послуг, що забезпечують здійснення оптової торгівлі сільськогосподарською продукцією [2]. В цьому випадку земельні торги не проводяться, оскільки земельна ділянка набувається у користування за рішенням відповідного органу, в результаті чого укладається договір між сторонами. Також є нелогічним існування мораторію на відчуження земельних ділянок сільськогосподарського призначення, що прямо зазначено у Законі України «Про внесення змін до Розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України», і продовження процесу роздачі таких земель попри існуючу заборону[3].

Тому, зважаючи на вищевикладене варто зауважити, що землі сільськогосподарського призначення є пріоритетними серед всіх інших наявних категорій земель і складають вагомую частину земельного

капіталу України, і безумовно потребують особливого контролю та охорони з боку держави. Також було б доцільно переглянути статтю 130 Земельного Кодексу України і доповнити її всіма можливими винятками, що стосуються проведення аукціону, тоді це буде сприяти більш повному проведенню процедури продажу і дасть змогу чітко розмежувати які землі можуть відчужуватись на аукціонах, а які поза ними.

Список використаних джерел

1. Земельний Кодекс України від 25 січня 2002 року // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 3. – Ст. 27
2. Про оптові ринки сільськогосподарської продукції: закон України від 18 грудня 2009 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2009. – №51. – Ст. 755
3. Про внесення зміни до розділу Х «Перехідні положення» Земельного Кодексу України: закон України від 2 лютого 2018 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – №5. – стор. 77. – Ст. 36

Ключові слова: землі сільськогосподарського призначення, відчуження землі, обіг землі, ринок землі, договір купівлі-продажу.

Науковий керівник: *к.ю.н., доцент Караханян К. М.*

***Бажутін Борис Олегович,
Пуценко Олег Олександрович***

студенти 5-го курсу соціально-правового факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

ОСОБЛИВОСТІ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНУ ЗЕМЕЛЬ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Протягом усього історичного розвитку української державності було створено величезну кількість пам'яток історії та культури, у тому числі нерухомих. Їх збереження належить до пріоритетних напрямків політики нашої держави у сфері культури та духовного відродження нації. Звертаючи увагу на природу нерухомих об'єктів культурної спадщини, їх нерозривний взаємозв'язок із земельною ділянкою, в межах якої вони розташовані, не можна уникнути дослідження проблем, що пов'язані саме з землями історико-культурного призначення. Почастішали випадки нецільового використання та вилучення